



Odbor za vanjske poslove

2022/2046(INI)

13.9.2022

MIŠLJENJE

Odbora za vanjske poslove

upućeno Odboru za proračune

o jačanju višegodišnjeg financijskog okvira 2021. – 2027.: otporan proračun
EU-a prilagođen novim izazovima
(2022/2046(INI))

Izvjestitelj za mišljenje: Michael Gahler

PA_NonLeg

PRIJEDLOZI

Odbor za vanjske poslove poziva Odbor za proračune da kao nadležni odbor u prijedlog rezolucije koji će usvojiti uvrsti sljedeće prijedloge:

1. ponavlja da u okviru trenutnog višegodišnjeg financijskog okvira (VFO) financijska sredstva za vanjska djelovanja od samog početka zaostaju za geopolitičkim potrebama i potencijalom globalne dodane vrijednosti EU-a; prima na znanje da je ruska ratna agresija na Ukrajinu i posljedična potreba za uključenjem EU-a drastično naglasila potrebu za ranom revizijom VFO-a, uključujući potrebu za prikladnijim mehanizmima financiranja radi učinkovitog suočavanja s tektonskim pomacima u geopolitičkom okruženju Europe koji se trenutno odvijaju; nadalje prima na znanje da su raspoložive razlike do gornje granice u okviru naslova 6. ograničene i da se sve više smanjuju, među ostalim zbog ranog iscrpljivanja rezerve i potrebe da se jedinstvenom razlikom do gornje granice pokriju obveze u okviru naslova 6.; izražava duboku zabrinutost da je VFO već doveden do svojih krajnjih granica i da se njime ne mogu na održiv način nastaviti rješavati višestruke unutarnje i vanjske krize; poziva stoga Komisiju da detaljno preispita funkcioniranje trenutnog VFO-a i donese nacrt zakonodavnog prijedloga za sveobuhvatnu reviziju VFO-a što je prije moguće, a najkasnije u prvom tromjesečju 2023. kako bi se na učinkovitiji način ispunile nove ili veće potrebe;
2. ističe potrebu da se Uniji pruži čvrst financijski temelj i da joj se omogući da ispuni očekivanja kao vjerodostojni i pouzdani geopolitički akter, uključujući, ali ne ograničavajući se na, veće izdatke za obranu, odmak od ruskog ugljikovodika i ublažavanje socioekonomskih posljedica rata za građane EU-a, kao što su kriza povezana s hranom i povećanje cijena osnovnih dobara; nadalje, skreće pozornost na hitnu potrebu za suočavanjem s drugim globalnim izazovima, kao što su sve hitnija klimatska kriza i kriza biološke raznolikosti, oporavak nakon pandemije, migracije i nazadovanje u pogledu temeljnih prava; naglašava da se prilikom opsežne rane revizije VFO-a mora imati na umu činjenica da svjedočimo propadanju standarda ljudskih prava u susjedstvu i šire, čemu treba posvetiti posebnu pozornost; nadalje ističe važnost povezivanja zajedničke vanjske i sigurnosne politike s politikom EU-a za Arktik, mjerama za suzbijanje globalnih dezinformacija, prioritetima u geopolitičkom dijalogu na visokoj razini povezanim s istočnim i južnim susjedstvom, kao i humanitarnom pomoći; stoga potiče države članice da znatno povećaju resurse za proračun EU-a i podignu gornje granice VFO-a, posebno u okviru naslova 6.;
3. poziva da se u reviziji prednost dâ povećanju VFO-a kroz proračun EU-a; ako to nije moguće, prihvaća rješenja koja se temelje na vanjskom namjenskom prihodu od država članica ili vanjskih uzajamnih fondova, pod uvjetom da Parlament bude u potpunosti uključen u postupak odlučivanja te da može pravilno vršiti nadzor nad provedbom programa vanjske politike EU-a;
4. smatra da bi revizija VFO-a možda trebala biti popraćena revizijom Instrumenta za susjedstvo, razvoj i međunarodnu suradnju (NDICI) – Globalna Europa i trećeg Instrumenta pretprijetne pomoći (IPA III) kako bi se uzele u obzir sve promjene politika u relevantnim instrumentima i sve promjene statusa zemalja i prihvatljivosti za financiranje sredstvima EU-a, posebno u kontekstu nove stvarnosti nastale ruskom

vojnom agresijom na Ukrajinu i djelovanjima koja je Unija poduzela u tom pogledu; naglašava potrebu za dodatnim sredstvima za potporu novim kandidatima za članstvo u EU-u, Ukrajini i Republici Moldovi, kao i Gruziji koja teži prijemu u EU na njihovom putu prema članstvu u EU-u, uz istodobno osiguravanje da se sredstva za trenutačne korisnike pomoći IPA III neće smanjivati;

5. podsjeća da je Instrumentom pretpristupne pomoći III-a (IPA III) predviđena snažna uvjetovanost i da se njime utvrđuje da se financiranje mora prilagoditi ili čak obustaviti u slučaju znatnog nazadovanja ili trajnog nedostatka napretka u području takozvanih temeljnih pitanja, posebno u području vladavine prava i temeljnih prava;
6. ističe snažnu solidarnost s građanima Ukrajine i podsjeća da je potrebno mobilizirati sve dostupne proračunske instrumente EU-a kako bi se podržala ukrajinska vojna nastojanja i kako bi se pružila najveća moguća gospodarska, financijska i hitna humanitarna pomoć Ukrajini i ljudima koji bježe od rata i traže utočište u susjednim državama EU-a; poziva na početak rada na instrumentu sličnom Marshallovu planu u okviru proračuna EU-a (Uzajamni fond solidarnosti za Ukrajinu) kako bi se Ukrajina ponovno izgradila nakon rata i pokrenuo masovni program ulaganja; smatra da bi se dodatni fond, osim doprinosima EU-a i država članica, trebao financirati ruskom naknadom za ratnu štetu, uključujući rusku imovinu koja je prethodno zamrznuta kao rezultat sankcija te bi se trebala zakonski zaplijeniti u skladu s međunarodnim pravom; naglašava važnost usmjeravanja više resursa u jačanje zamrzavanja i zaplijene imovine ruskih oligarha; nadalje, poziva na stvaranje pravne osnove kojom bi se omogućio prijenos zamrznutih sredstava za prekograničnu suradnju izvorno namijenjenih Bjelarusu i Rusiji na Ukrajinu i Moldovu;
7. naglašava da je Europski fond za obranu ključan instrument za daljnje usklađivanje obrambenih aktivnosti Europske unije; poziva na povećanje odobrenih sredstava u razvoju kapaciteta koji odražavaju prioritete zajedničke sigurnosne i obrambene politike;
8. pozdravlja namjeru Komisije da predloži Europski program ulaganja u obranu (EDIP), čiji je cilj uvođenje zajedničke nabave i upravljanja životnim ciklusom vojnih kapaciteta, posebno kritičkih i strateških sposobnosti koje su potrebne za mobilizaciju obrane EU-a tijekom desetljeća kako bi se suzbila vojna prijetnja Rusije i drugih aktera; poziva na to da se Europskim programom ulaganja u obranu zajamči i sigurnost EU-a od prijetnji koje proizlaze iz svih strateških smjerova (posebno s istoka i juga) te da se Uniju osnaži da bude odlučujući akter u svojem vanjskom djelovanju; poziva države članice da potaknu dostatnu političku volju te poziva Komisiju da tom mehanizmu zajedničke nabave osigura dostatni poticaj dodjelom odgovarajućeg iznosa proračuna za postizanje učinkovitih rezultata kako bi se u potpunosti iskoristile mogućnosti financiranja iz proračuna Unije i provela revizija višegodišnjeg financijskog okvira u sredini razdoblja, pružilo potrebno povećanje financiranja instrumenata EU-a i relevantnih inicijativa EU-a u području obrane, a posebno ojačao Europski fond za obranu i vojnu mobilnost te povećala relevantnost zajedničkih projekata obrambene industrije;
9. ponavlja svoj nedavni poziv na hitno pokretanje rasprave u cilju uspostave još jednog izvanproračunskog financijskog instrumenta kojim bi se obuhvatio cijeli životni ciklus

vojnih kapaciteta na razini EU-a, od zajedničkog istraživanja i razvoja i zajedničke nabave do zajedničkog održavanja, osposobljavanja i sigurnosti opskrbe; poziva na dodatno financiranje Europskog instrumenta mirovne pomoći kako bi se ojačali kapaciteti ukrajinskih oružanih snaga, a posebno u pogledu financiranja kupovine vojne opreme; poziva sve države članice da financijska sredstva EU-a dopune sredstvima iz svojih nacionalnih proračuna za obranu na kooperativan način u cilju stvaranja konkretne dodane vrijednosti za cijelu Uniju; poziva Komisiju da taj program otvori ključnim strateškim partnerima i saveznicima koji dijele naše interese i vrijednosti, a koji će se temeljiti na postojećim smjernicama o sudjelovanju trećih zemalja; pozdravlja jačanje suradnje između EU-a i NATO-a te poziva da se prednost daje zajedničkim projektima; poziva glavnog tajnika NATO-a te predsjednike Komisije i Europskog vijeća da u tom pogledu redovito prate suradnju EU-a i NATO-a te daju potreban poticaj za njezin budući razvoj;

10. poziva na uspostavu snažnije sigurnosne i obrambene suradnje s Ukrajinom i Moldovom, među ostalim jačanjem financijskih kapaciteta Europske obrambene agencije (EDA) od strane država članica kako bi se, nakon cjelovite procjene, pomoglo u utvrđivanju područja u kojima bi navedene države mogle sudjelovati u pogledu razvoja obrambenih kapaciteta EU-a u nadolazećim godinama; ponavlja svoj poziv da se Europska obrambena agencija i stalna strukturirana suradnja (PESCO) financiraju iz proračuna Unije kako je predviđeno člankom 41. stavkom 2. UEU-a;
11. ponavlja potrebu da se poveća učinkovitost sigurnosne i obrambene politike EU-a prema zemljama Istočnog partnerstva; poziva Komisiju da prednost dâ usklađivanju zemalja kandidatkinja sa zajedničkom politikom EU-a za vanjsku i sigurnosnu politiku te da u tom kontekstu ponovno razmotri sva sredstva EU-a kako bi se osiguralo da rashodi EU-a budu u potpunosti usklađeni s vlastitim strateškim ciljevima i interesima EU-a, a ne kontradiktorni njima;
12. ponavlja potrebu da se pomno pazi na složenu situaciju u Bjelarusu; ističe da je važno preispitati financiranje koje pruža Unija i osigurati da se sredstva ne usmjeravaju na Lukašenkov režim, već na potporu civilnom društvu u Bjelarusu;
13. poziva na pojačan proračun za suočavanje s problemima južnog susjedstva, među ostalim, potrebom za podržavanjem čvrstog i demokratskog upravljanja u regiji i provedbom gospodarskih reformi radi poticanja obrazovanja i zapošljavanja na cijelom južnom Mediteranu, kao i doprinosom rješavanju temeljnih problema prisilne migracije iz ili diljem regije; podsjeća da je, s obzirom na političku i gospodarsku međuovisnost između dvije regije, stabilnost južnog susjedstva ključna za stabilnost Europe u cjelini;
14. poziva na uspostavljanje novog namjenskog Europskog fonda unutar proračuna EU-a (Strateški neovisni fond za Europu) za financiranje prekogranične energetske infrastrukture, kao i kibersigurnosti, industrijske konkurentnosti, kružnoga gospodarstva, sigurnosti opskrbe hranom i održivog razvoja, a time i osiguravanja neovisnosti Europe i zaštiti kvalitete javnih usluga u nadolazećim desetljećima te jačanja energetske međupovezanosti između država članica i partnera sličnih stavova u istočnom i južnom susjedstvu te zapadnom Balkanu; u tom kontekstu poziva i na snažniju energetska solidarnost s Moldovom, među ostalim, povećanjem međupovezanosti energetske infrastrukture između EU-a i zemalja u regiji;

15. vjeruje da bi proračune za misije za promatranje izbora, borbe za ljudska prava i organizacije civilnog društva trebalo ojačati u cilju učinkovitog zagovaranja demokracije, ljudskih prava i potreba najranjivijih skupina kada je to potrebno, promičući time vrijednosti Unije na globalnoj razini;
16. poziva na učinkovitiju primjenu okvira za ulaganje za vanjska djelovanja u okviru Instrumenta za susjedstvo, razvoj i međunarodnu suradnju - Globalna Europa za postizanje stvarnog učinka i za nadopunjavanje jamstva prema potrebi; poziva Komisiju da dodatno razradi pojedinosti inicijative Global Gateway te da konkretizira planove kako bi se potaknula zajednička infrastrukturna ulaganja, posebno u zemljama koje dijele univerzalne vrijednosti s EU-om; poziva Komisiju da radi na učinkovitom upravljanju inicijative Global Gateway u cilju poboljšanja unutarnje koordinacije, suradnje s privatnim sektorom, koordinacije s Timom Europa, kao i Parlamentom; poziva Komisiju da na odgovarajući način uključi Parlament u odluke o investicijskim programima strategije Global Gateway i da ga redovito izvješćuje o razvoju događaja, među ostalim o utjecaju na proračun.

INFORMACIJE O USVAJANJU U ODBORU KOJI DAJE MIŠLJENJE

Datum usvajanja	12.9.2022
Rezultat konačnog glasovanja	+ : 49 - : 4 0 : 5
Zastupnici nazočni na konačnom glasovanju	Alexander Alexandrov Yordanov, François Alfonsi, Maria Arena, Petras Auštrevičius, Traian Băsescu, Reinhard Bütikofer, Fabio Massimo Castaldo, Włodzimierz Cimoszewicz, Anna Fotyga, Michael Gähler, Raphaël Glucksmann, Bernard Guetta, Sandra Kalniete, Peter Kofod, Dietmar Köster, Andrius Kubilius, Jean-Lin Lacapelle, Leopoldo López Gil, Lukas Mandl, Pedro Marques, David McAllister, Vangelis Meimarakis, Francisco José Millán Mon, Javier Nart, Matjaž Nemec, Gheorghe-Vlad Nistor, Urmas Paet, Demetris Papadakis, Giuliano Pisapia, Thijs Reuten, Nacho Sánchez Amor, Isabel Santos, Mounir Satouri, Andreas Schieder, Jordi Solé, Dragoș Tudorache, Hilde Vautmans, Thomas Waitz, Charlie Weimers, Isabel Wiseler-Lima, Salima Yenbou, Bernhard Zimniok, Željana Zovko
Zamjenici nazočni na konačnom glasovanju	Vladimír Bilčík, Engin Eroglu, Markéta Gregorová, Robert Hajšel, Andrzej Halicki, Javi López, Alessandra Moretti, Javier Zarzalejos
Zamjenici nazočni na konačnom glasovanju prema čl. 209. st. 7.	Janina Ochojska, Sira Rego, Karlo Ressler, Eugenia Rodríguez Palop, Helmut Scholz, Miguel Urbán Crespo, Bettina Vollath

POIMENIČNO KONAČNO GLASOVANJE U ODBORU KOJI DAJE MIŠLJENJE

49	+
ID	Bernhard Zimniok
NI	Fabio Massimo Castaldo
PPE	Alexander Alexandrov Yordanov, Traian Băsescu, Vladimír Bilčík, Michael Gahler, Andrzej Halicki, Sandra Kalniete, Andrius Kubilius, Leopoldo López Gil, David McAllister, Lukas Mandl, Vangelis Meimarakis, Francisco José Millán Mon, Gheorghe-Vlad Nistor, Janina Ochojska, Karlo Ressler, Isabel Wiseler-Lima, Javier Zarzalejos, Željana Zovko
RENEW	Petras Auštrevičius, Engin Eroglu, Bernard Guetta, Javier Nart, Urmas Paet, Dragoş Tudorache, Hilde Vautmans, Salima Yenbou
S&D	Maria Arena, Włodzimierz Cimoszewicz, Raphaël Glucksmann, Robert Hajšel, Dietmar Köster, Javi López, Pedro Marques, Alessandra Moretti, Matjaž Nemeč, Demetris Papadakis, Giuliano Pisapia, Thijs Reuten, Nacho Sánchez Amor, Isabel Santos, Andreas Schieder, Bettina Vollath
VERTS/ALE	François Alfonsi, Reinhard Bütikofer, Markéta Gregorová, Mounir Satouri, Jordi Solé

4	-
ECR	Charlie Weimers
ID	Peter Kofod, Jean-Lin Lacapelle
VERTS/ALE	Thomas Waitz

5	0
ECR	Anna Fotyga
THE LEFT	Sira Rego, Eugenia Rodríguez Palop, Helmut Scholz, Miguel Urbán Crespo

Korišteni znakovi:

+ : za

- : protiv

0 : suzdržani